

[Lone Dybkjær]

Når det er sagt, skal det dog også siges, at der er en hel del ting i 1976-aftalens forudsætninger, som godt kan forklare situationen lidt. Når det fra forskellig side hævdes, at energipriserne allerede i 1976 var afgørende ændrede, er det naturligvis rigtigt; de faldt bare i 1976. I en ustabil situation, hvor priserne var røget kraftigt i vejret i årene forud, var det nu ikke så nemt at se, hvilken vej det ville gå. Bagefter var det selvfølgelig let nok.

Men nok så afgørende siden 1976 har været ændringer i verdenssituationen. Iran-Irak er et af de klareste eksempler. Hvem ved, hvordan det går i Saudi-Arabien? Og hvad med Polen? Igen bliver konklusionen, at det faktisk vil være aldeles uforsvarligt, hvis regeringen og folketinget ikke søger at ændre den bestående koncession.

Endelig er der spørgsmålet om, hvad A. P. Møller har gjort for det danske samfund. Skal man endelig tale om, hvad der er national interesse i dag, er det, at vi får styr på vore energimuligheder. Men jeg tror nu i øvrigt, det vil tjene debatten, hvis man holder alle disse nationale ord uden for den.

Til slut i denne del af indlægget vil jeg tilføje, at Danmark jo ikke er det eneste land i verden, der ændrer betingelserne. Tværtimod: Danmark er det eneste land, der ikke alvorligt har strammet koncessionsbetingelserne. Det er rigtigt, at man i langt hovedparten af tilfældene i andre lande har kunnet opnå disse ændringer ved hjælp af aftaler, og at man, hvor det ikke er gået ganske frivilligt, har kunnet benytte sig af, at man jo i en lang række sammenhænge har et samarbejde mellem staten og olieselskaberne, hvor staten i høj grad kan diktere betingelserne. Aftalerne ændres, fordi ikke alene staten, men også olieselskaberne har kunnet se deres interesse heri, ganske enkelt fordi fortjenesten er langt bedre her end de fleste andre steder.

Inden jeg går over til at gøre nogle få bemærkninger til de enkelte forslag, vi har til behandling her i dag, vil jeg komme med en mere generel bemærkning gældende dem alle. Der er for mange bemyndigelser til energiministeren, dette både i forhold til den nuværende og fremtidige koncessionshavere og i forhold til folketinget. Det er ikke acceptabelt og må naturligvis ændres under udvalgsbehandlingen.

For forslagene om køberet og rørledning gælder desuden, som det også står i bemær-

ningerne, at det skal ses i sammenhæng med undergrundsloven. Det kan på nuværende tidspunkt være vanskeligt med en detaljeret afklaring af disse lovforslag.

Tyngden i de tre lovforslag ligger naturligvis i forslaget til lov om regulering af eneretsbevillingen, sagt på en anden måde: i forslaget til lov om tilbagelevering af arealer i et hurtigere tempo end under de nuværende koncessionsbetingelser. Hovedspørgsmålet i denne sammenhæng er naturligvis, om der er tale om et ekspropriativt indgreb eller ej.

Inden jeg går over til dette punkt, skal jeg kommentere det forhold, at regeringen i forbindelse med sit lovgivningsudspil har ændret oplægget i forhold til februar 1980-udspillet. Det er nu muligt for A. P. Møller også at beholde de arealer, hvor der ved boring er vist spor af kulbrinter, hvor der er gjort kommercielle fund, og hvor der er indgivet indvindingsplaner.

Denne linje er i overensstemmelse med det radikale venstres opfattelse; det må være rimeligt, at A. P. Møller beholder disse områder. Til gengæld havde det radikale venstre gerne set, at de øvrige arealer var tilbageleveret hurtigere med henblik på at skabe internationalt tidssvarende koncessionsvilkår. Vi havde også gerne opereret med DUC i en eller anden form for fortrinsstilling i nye koncessioner.

Det er regeringens opfattelse, at der med dette lovudspil er tale om en erstatningsfri regulering, ikke om ekspropriation. En række betragtninger taler for dette standpunkt. Der er ikke tale om indgreb af intens art. DUC bevarer sine rettigheder, sådan som jeg allerede har nævnt det. Til gengæld inddrages eneretten i forhold til områder, hvor bevilningshaveren har haft eneret siden 1962, for store deles vedkommende uden nogen sinde at foretage borer. Et indgreb i en eneret, man aldrig har benyttet eller kun har benyttet i ringe omfang, er ikke særlig intenst. Hertil kommer, at bevilningshaverne fra nu af og frem til januar 1985 ifølge lovudspillet kan foretage så mange efterforskningsboringer, de vil, og kan beholde de gjorte fund og efter 1985 i øvrigt naturligvis få mulighed for at få koncessioner på linje med andre virksomheder.

Det må også med i vurderingen, at bevilningshaverens økonomiske fordele også efter 1985 er ganske overordentlig gode. Fortjene-